

KA LAIKOME NVO LIETUVOJE?

Rekomendacijos dėl NVO apibrėžimo

Atviros Vyriausybės iniciatyvos

NVO duomenų bazės koncepcijos I dalis

2017 m. gruodžio mėn.

Įvadas

Priėmus Nevyriausybinų organizacijų plėtros įstatymą, buvo pirmą kartą nacionaliniu mastu įtvirtintas nevyriausybinių organizacijos (NVO) apibrėžimas. Šio įstatymo priėmimas buvo svarbus ir eilę metų lauktas žingsnis, įtvirtinęs ne tik NVO sąvoką, bet ir įvedęs naujas viešosios ir grupinės naudos organizacijos sąvokas, o taip pat numatęs pilietinio sektoriaus bendradarbiavimo su valstybės institucijomis principus.

NVO apibrėžimo poreikis visų pirma kilo dėl susiklosčiusio teisinio neaiškumo – ką valstybės institucijos, siekdamos stiprinti pilietinę visuomenę, turėtų laikyti NVO. Valstybėse, kuriose pilietinis sektorius yra labiau išsivystęs, neretai konkretaus NVO apibrėžimo nėra, kadangi visuomenėje vyrauja bendras pilietinės visuomenės, taigi ir NVO, sąvokos supratimas. Tačiau, Lietuvoje, dar iki priimančios NVO plėtros įstatymą, visuomenė sunkiai galėjo įvardinti kriterijus taikytinus tokiai organizacijai¹.

2013 m. įtvirtinus NVO apibrėžimą tapo įmanoma atriboti valstybės ar verslo subjektų valdomas organizacijas nuo tų, kurios kyla iš piliečių iniciatyvos ir prisideda prie teigiamų pokyčių visuomenėje. Tačiau, ilgainiui išryškėjo įtvirtinto apibrėžimo trūkumai: dėl gana komplikotos apibrėžimo formuluotės valstybės institucijos, o taip pat ir pačios NVO, sunkiai geba šį apibrėžimą taikyti praktikoje. NVO plėtros įstatyme taip pat buvo įtvirtinti viešosios ir grupinės naudos organizacijos apibrėžimai, tačiau praktiškai šie apibrėžimai niekada nebuvo taikomi. Dėl šių priežasčių nauda, kurios buvo tikimasi įtvirtinant NVO sąvoką įstatyme, deja, yra ribota.

Taigi, siekiant patobulinti šiuo metu galiojantį NVO apibrėžimą, buvo analizuojami kitų Europos Sąjungos valstybių teisės aktai, mokslinė literatūra bei Europos ne pelno teisės centro ir kitų ekspertinių organizacijų straipsniai, vykdyta visuomenės nuomonės apklausa bei nacionalinių NVO atstovų ir kitų NVO ekspertų fokus grupė.

Šios rekomendacijos parengtos remiantis projekto metu surinktais duomenimis ir apibendrintais rezultatais. Rekomendacijų priede pateikiami siūlytini teisės aktų projektų pakeitimai.

¹ 2009 m. RAIT atliktas tyrimas: <https://www.delfi.lt/news/daily/lithuania/daugiau-nei-puse-apklaustuju-nezino-kas-yra-nvo.d?id=24934289>

1. NVO reglamentavimo praktika kitose valstybėse

Teisinio reglamentavimo analizei buvo pasirinktos valstybės Europos Sąjungos narės, dėmesį labiausiai koncentruojant į kaimynines valstybes. Labiau geografiškai nutolusių valstybių pavyzdžiai pateikiami siekiant atspindėti reglamentavimo šioje srityje įvairovę. Analizuoti galiojantys teisės aktai susiję su NVO teisiniu statusu bei įvairiomis NVO teisinėmis formomis. Dažniausiai analizuotose valstybėse NVO laikomi asociacijos bei labdaros ir paramos fondo teisine forma registruoti juridiniai asmenys. Tačiau, pavyzdžiui, dalyje analizuotų valstybių NVO būtų laikomos ir tam tikrus kriterijus atitinkančios ne pelno siekiančios įmonės (*angl. non-profit company*). Lietuvoje šiai teisei formai galima būtų prilyginti viešosios įstaigos teisinę formą.

	Asociacija	Fondas	Kitos formos
Estija	Taip	Taip	-
Latvija	Taip	Taip	-
Lenkija	Taip	Taip	Socialiniai kooperatyvai (turi juridinio asmens teises), o taip pat verslo subjektai nesiekiantys pelno.
Vokietija	Taip	Taip (du tipai)	<i>GmbH</i> (turi juridinio asmens teises).
Vengrija	Taip	Taip	Ne pelno siekianti įmonė (turi juridinio asmens teises).
Olandija	Taip	Taip	-
Graikija	Taip	Taip	Pilietinė ne pelno siekianti partnerystė (neturi juridinio asmens teisių).
Čekija	Taip	Taip (trys tipai)	<i>Trust</i> Partnerystė (be juridinio asmens teisių).
Italija	Taip	Taip	Komitetai ir įmonės siekiantys ne pelno tikslų.
Belgija	Taip	Taip (du tipai)	-

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad skirtingos valstybės, dėl kiekvienos jų skirtingos teisinės sistemos, turi skirtingus NVO apibrėžimus. O dalis valstybių vieno konkretaus NVO apibrėžimo neturi, tad vadovaujasi nustatytais arba visuotiniais pripažintais NVO taikomais kriterijais. Šie kriterijai dažniausiai susiję su nepriklausomumu nuo valdžios institucijų, savanorišku įsitraukimu į atitinkamos organizacijos veiklą (t.y. dalyvavimas tokioje organizacijoje nėra privalomas) bei veiklos nesiejimu su viena konkrečia religine bendruomene ar politine partija.

Viešosios naudos teisinis statusas

Nors NVO plėtros įstatyme buvo įtvirtinti viešosios ir grupinės naudos organizacijų apibrėžimai, praktikoje šios kategorijos nėra taikomos. Taip atsitiko todėl, kad nebuvo numatytas subjektas kuriam būtų pavesta vertinti organizacijas šiuo aspektu. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad viešosios naudos statusas plačiai taikomas kitose Europos valstybėse. Tačiau skiriasi subjektas, kuris šį statusą suteikia:

	<i>Statųsą suteikianti institucija</i>	<i>Statųsą panaikinanti institucija</i>
Estija	Mokestinė institucija suteikia teisę į mokestines lengvatas (angl. <i>Tax and Customs Board</i>) gavusi NVO komisijos rekomendaciją	Mokestinė institucija
Latvija	Mokestinė institucija (angl. <i>State Revenue Service</i>) gavusi rekomendaciją iš viešosios naudos komisijos (sudarytos iš lygaus NVO bei valstybės institucijų atstovų skaičiaus) ²	Mokestinė institucija
Lenkija	Registrų teismas (angl. <i>Register Court</i>)	-
Vokietija	Mokestinė institucija (vok. <i>Länder</i>)	Vietinė mokestinė institucija
Vengrija	Teismas	Teismas
Olandija	Mokestinė institucija	Mokestinė institucija, teismas (nagrinėjantis mokestines bylas)
Slovakija	Ministerijos (pagal veiklos sritis)	-
Čekija	Mokestinė institucija arba teismas	Mokestinė institucija arba teismas
Belgija	Teisingumo ministerija	Teisingumo ministerija
Švedija	Vietos mokesčių inspektorius	Mokestinė institucija

Kai kuriose valstybėse numatyta galimybė sprendimą dėl viešosios naudos statuso apskųsti³. Svarbu pažymėti, jog viešosios naudos statuso apimtis ir reikšmė kiekvienoje valstybėje skiriasi. Tačiau, viešosios naudos statuso suteikimas paprastai siejamas su didesniu organizacijos veiklos skaidrumu, atskaitingumu ir, dėl sukuriamos didesnės viešosios naudos - teisėmis į mokestines lengvatas. Viešosios naudos statusas taip pat gali veikti kaip indikatorius sprendimų priėmėjams, kurie siekia pvz. į viešųjų konsultacijų procesus įtraukti išskirtinai viešosios naudos organizacijas arba finansinius išteklius nukreipti koncentruotai į tokias organizacijas, kurios labiausiai prisideda prie viešosios naudos kūrimo.

² Civic Alliance – Latvia. *The Review of the NGO Sector in Latvia*. 2015. P 64.

http://www.nvo.lv/site/attachments/29/04/2016/NVO_PARSKATS_EN_20.04-2.pdf

³ Daugiau informacijos: Van der Ploeg, T. J. et al. *Civil Society in Europe. Minimum Norms and Optimum Conditions of its Regulation*. Cambridge: Cambridge University Press, 2017. P 205.

Ekspertų konsultacijos rezultatai

Vykdam konsultaciją su NVO sektoriaus bei akademijos ekspertais diskutuota dėl atitinkamų subjektų laikymo NVO ir šių subjektų galimybės dalyvauti valdant NVO. Vadovaujantis ekspertų susitikimo metu išgrynintais kriterijais, kurie turėtų būti taikomi NVO, manytina, kad sprendžiant ar atitinkamas juridinis asmuo laikytinas nevyriausybine organizacija, būtina atsižvelgti į:

1. Juridinio asmens nepriklausomumą (nuo valstybės institucijų bei kitų juridinių asmenų, kurie nelaikytini NVO);
2. Juridinio asmens tikslą, kuris turėtų būti orientuotas į pilietinės visuomenės stiprinimą (o ne į atskirą, dažniausiai įstatymų įtvirtintą, siekį);
3. Savanoriškumo išlaikymą (narystė tokiose organizacijose neturi būti privaloma).

Apibendrinti ekspertinės diskusijos rezultatai:

Dalyviai NVO valdyme	Mažiausias įsitraukimas	Dalinis įsitraukimas	Didesnis įsitraukimas	Subjektų įsteigtos organizacijos laikomos NVO
<i>Valstybė (savivaldybės)</i>		-	-	-
<i>Verslo subjektai</i>		-	-	-
<i>Religinės organizacijos</i>		-	-	
<i>Profesinės sąjungos</i>		-	-	-
<i>Fizinio aktyvumo org.</i>	-	-		-
<i>Prof. sporto org.</i>		-	-	-
<i>Profesiniu pagrindu susibūrusios org.</i>	-		-	-
<i>Atskiru įst. įsteigtos org.</i>		-	-	-
<i>Bendrijos ir kitos turto valdymo org.</i>		-	-	-
<i>Šeimynos (teisinė forma)</i>		-	-	-

Ekspertų nuomone, valstybės/savivaldybės, verslo subjektų, profesinių sąjungų, profesionalaus sporto organizacijų (įskaitant ir sporto federacijas), atskiru įstatymu įsteigtų organizacijų, bendrijų ir kitų turto valdymo pagrindu susibūrusių organizacijų bei šeimynų (kaip teisinės formos) įsitraukimas į NVO valdymą turėtų būti mažiausias.

Vertinant atitinkamos srities organizacijų indėlį į pilietiškumo stiprinimą, kiek didesnis įsitraukimas į NVO valdymą galėtų būti toleruojamas profesiniu pagrindu susibūrusių organizacijų. O įvairios fizinį aktyvumą skatinančios organizacijos galėtų būti laikomos NVO, nuo

pastarųjų atribojant profesionalaus sporto organizacijas, kadangi šios iš esmės yra labiau orientuotos į pelno ir profesionalių rezultatų siekimą, nei pilietinės visuomenės stiprinimą.

Šiuo metu NVO plėtros įstatyme numatyta, kad valstybė, savivaldybė ar privatūs juridiniai asmenys negali turėti daugiau nei 1/3 dalies organizacijos visuotiniame dalyvių susirinkime. Tačiau, diskusijoje dalyvavę ekspertai sutaria, kad tokia įstatymo nuostata negali užtikrinti jog kitokie juridinių asmenų dariniai, pvz. verslo asociacijų asociacija, nebūtų laikoma NVO. Todėl atitinkamas nuostatas siūlytina keisti. Taip pat manytina, kad iš visų aukščiau išvardintų subjektų, NVO steigėjais (ir valdytojais) galėtų būti religinės bendruomenės ir bendrijos teisinę formą turintys juridiniai asmenys.

Aptartus ne pelno siekiančius juridinius asmenis būtų galima skirstyti į tokias grupes:

Neturėtų būti laikomi NVO:

- Pagal teisinę formą:
 - Tradicinė religinė bendruomenė ar bendrija;
 - Profesinė sąjunga;
 - Šeimyna.
 - Bendrija ir kitos turto valdymo tikslu susibūrusios organizacijos.
- Pagal kitus kriterijus (veiklos tikslai, priklausomumas nuo valstybės institucijų, finansavimo specifiškumas ir kt.):
 - Profesionalaus sporto organizacijos;
 - Atskiru įstatymu įsteigtos organizacijos;

Neturėtų dalyvauti NVO valdyme arba dalyvautų ribotai:

- Valstybė/savivaldybė;
- Pelno siekiantys juridiniai asmenys;
- Kiti juridiniai asmenys, kurie nelaikytini NVO (su tam tikromis išimtimis).

Juridiniai asmenys⁴, kurie galėtų būti laikomi NVO:

- Fizinių asmenų įsteigtos organizacijos;
- Kitų nevyriausybinų organizacijų įsteigtos organizacijos;
- Religinių bendruomenių ir bendrijų įsteigtos organizacijos.

⁴ Turimos omenyje šios ne pelno siekiančių juridinių asmenų teisinės formos: asociacijos, viešosios įstaigos bei labdaros ir paramos fondai.

Visuomenės apklausos rezultatai

Visuomenės apklausoje dėl atitinkamų juridinių asmenų įsitraukimo į NVO atsakymus pateikė daugiau nei 500 respondentų. Iš jų beveik pusė (48 %) save įvardijo kaip buvę ar esami NVO darbuotojai. Apklausa buvo viešai prieinama internetinėje LR Vyriausybės kanceliarijos platformoje e.pilietis ir platinama respondentams įvairiais kanalais – per regionines NVO tarybas, socialiniuose tinkluose ir kt.

Apklausos rezultatai:

SUBJEKTAS	NE	SUNKU ATSAKYTI	TAIP
<i>Valstybės bei jos institucijų <u>dalyvavimas</u> NVO valdyme</i>	74%	8%	18%
<i>Verslo įmonių <u>dalyvavimas</u> NVO valdyme</i>	65%	10%	25%
<i>Verslo įmonės vienijančių asociacijų <u>laikymas</u> NVO</i>	72%	9%	19%
<i>Profesinių sąjungų <u>laikymas</u> NVO</i>	63%	9%	28%
<i>Sporto klubų ir federacijų <u>laikymas</u> NVO</i>	58%	12%	30%
<i>Politinių partijų <u>laikymas</u> NVO</i>	91%	5%	4%
<i>Su politikais susijusių org. <u>laikymas</u> NVO</i>	73%	12%	15%
<i>Atskiru įst. įsteigtų organizacijų <u>laikymas</u> NVO</i>	51%	22%	27%
<i>Religinių bendruomenių ir bendrijų <u>laikymas</u> NVO</i>	58%	13%	29%

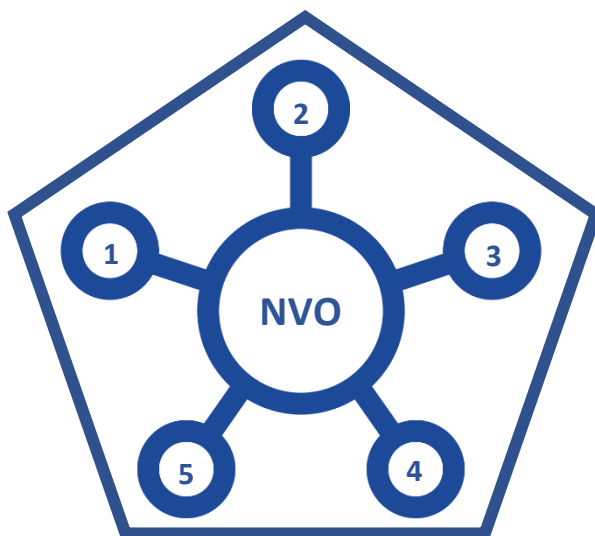
Visuomenės apklausos rezultatai patvirtina ekspertų nuomonę dėl atitinkamų asmenų nepriskyrimo NVO sektoriui.

Rekomendacijos

1. NVO apibrėžimą formuluoti remiantis tarptautiniais principais

Rekomenduotina atsižvelgti į tarptautinius bei mokslininkų pripažintus NVO taikytinus kriterijus ir apibrėžimą formuluoti remiantis šiais pamatiniais principais:

1. Institucinis veikimas	organizacija veikia pagal aiškią sprendimų priėmimo struktūrą
2. Pelno neskirstymas	organizacijos valdymas yra nepriklausomas nuo viešojo sektoriaus subjektų (valstybės/savivaldos institucijų)
3. Privatumas	organizacija gauto pelno negali skirstyti savo dalyviams, bet investuoja jį siekiant organizacijos tikslų
4. Savanoriškumas	dalyvavimas tokioje organizacijoje negali būti privalomas
5. Nešališkumas	Organizacija neproteguoja vienos konkrečios religinės ar politinės pakraipos

2. Įvertinti su NVO nepriklausomumo principu susijusias išimtis

NVO plėtros įstatyme numatyta, kad valstybė/savivaldybė per savo institucijas gali ribotai (iki 1/3 dalies visuotiniame dalyvių susirinkime) dalyvauti NVO valdyme. Pažymėtina, kad tokia praktika susiklostė dėl anksčiau galiojusio reglamentavimo susijusio su valstybės ir savivaldybių valdomo turto disponavimu ir NVO galimybių savo veiklai gauti patalpas iš valstybės ar savivaldybių. Tad, pasikeitus reglamentavimui, anksčiau buvusio pagrindo išimčiai iš NVO nepriklausomumo principo nebeliko.

Tačiau, atkreiptinas dėmesys į tai, kad dėl anksčiau galiojusios nuostatos, 2016 m. duomenimis, Lietuvoje veikia 146 Viešosios įstaigos, kurių valdyme iš dalies (mažiau nei 50%) dalyvauja valstybė ir/ar savivaldybė⁵. Tad panaikinus išimtį valstybei/savivaldybėms ribotai (iki 1/3 dalies visuotiniame dalyvių susirinkime) dalyvauti tokios organizacijos valdyme, naujasis reglamentavimas sukeltų biurokratinių, finansinių bei teisinių nepatogumų beveik pusantro šimto organizacijų.

3. Įvertinti viešosios įstaigos teisinės formos tikslingumą NVO sektoriuje

Šiuo metu NVO laikomi įstatyme numatytus kriterijus atitinkantys juridiniai asmenys veikiantys pagal asociacijos, viešosios įstaigos ar labdaros ir paramos fondo teisinę formą. Apžvelgiant kitų valstybių reglamentavimą, pastebima, kad susiklosčiusi praktika yra įvairi, nulemta kiekvienos valstybės nacionalinės teisės specifiškumo bei istoriškai susiklosčiusių aplinkybių.

Lietuvos teisinėje sistemoje viešosios įstaigos (VŠĮ) teisinę formą gana plačiai naudoja įvairūs subjektai: valstybė ir savivaldybės, verslas, fiziniai asmenys bei pačios NVO. Viename įstatyme reglamentuojant skirtingų sektorių valdomas VŠĮ, natūraliai kyla įvairūs iššūkiai susiję su tokių organizacijų valdymo principais. Įstatymo dualumas aiškiai matomas įstatyme įtvirtintose nuostatose, kurios įtvirtina išimtis taikomas tik valstybės/savivaldybių valdomoms viešosioms įstaigoms. Tačiau, siekiant atitinkamų tikslų susijusių su valstybės/savivaldybių valdomomis VŠĮ, neretai nustatomas bendras reglamentavimas visoms VŠĮ atitinkantis viešojo (valstybinio) sektoriaus principus ir poreikius, tuo primetant netinkamas sąlygas privačia iniciatyva įsteigtoms VŠĮ.

Todėl siūlytina įvertinti šios teisinės formos tikslingumą NVO sektoriuje ir, įtraukiant NVO atstovus, apsvarstyti galimybę sekti Estijos, Latvijos ir dalies kitų valstybių pavyzdžiu, numatant, kad NVO laikomi tik įstatyme nustatytus kriterijus atitinkantys juridiniai asmenys veikiantys pagal asociacijos ar labdaros ir paramos fondo teisinę formą.

Manytina, kad ilguoju laikotarpiu toks reglamentavimas esmingai prisidėtų prie palankesnės teisinės aplinkos sukūrimo pilietinės visuomenės veiklai.

4. Numatyti viešosios naudos organizacijos statuso suteikimo tvarką

Atsižvelgiant į tai, kad nors nuo 2013 m. NVO plėtros įstatyme yra numatytas viešosios naudos organizacijos apibrėžimas, ši nuostata realiai nefunkcionuoja, rekomenduotina nustatyti šio statuso suteikimo tvarką. Manytina, kad nustatant statuso suteikimo tvarką, būtų logiška pasiremti Estijoje bei Latvijoje veikiančiais pavyzdžiais, kuomet toks statusas yra suteikiamas atitinkamos mokesstinės institucijos, gavus rekomendaciją iš komisijos, kurioje pariteto

⁵Valstybinio audito ataskaita *Ar valstybės ir savivaldybių dalyvavimas valdant viešąsias įstaigas užtikrina naudą valstybei?*, 2017 m. balandžio 25 d. Nr. VA-2017-P-10-9-11.

pagrindais dalyvauja NVO bei valstybinio sektoriaus atstovai (Lietuvoje tokios komisijos atitinkamo galėtų būti NVO taryba). Kadangi viešosios naudos organizacijos statusas be didesnės atskaitomybės reikalavimų, taip pat sietinas ir su teise į tam tikras mokestines lengvatas, manytina, jog šio statuso suteikimas (galimai ribotam laikui) ir panaikinimas turėtų būti patikėtas mokesčių administratoriaus funkcijas vykdančiai institucijai.

5. Remiantis NVO apibrėžimu, sudaryti prielaidas NVO duomenų bazės funkcionavimui

NVO duomenų bazė, paremta NVO apibrėžimu, galėtų funkcionuoti remiantis Juridinių asmenų registro turimais duomenimis apie organizacijos teisinę formą bei jos dalyvius (atitinkamai narius arba dalininkus). Atkreiptinas dėmesys į tai, kad nustačius pareigą viešosioms įstaigoms teikti Juridinių asmenų registru duomenis apie įstaigos dalininkus⁶, jau įsteigtos VŠĮ šiuos duomenis privalės pateikti iki 2018 m. liepos 1 d.

Tačiau, Labdaros ir paramos fondai privalės teikti informaciją apie dalininkus, išskyrus pareigą metiniame pranešime nurodyti fondo dalininkų skaičių finansinių metų pabaigoje, neturi⁷. Todėl siūlytina papildyti Labdaros ir paramos fondų įstatymo 12 straipsnio 2 dalies 2 punktą numatant, kad metiniame pranešime turi būti nurodoma platesnė informacija apie dalininkus ir jų įnašus bei turimą dalį visuotiniame dalininkų susirinkime. Alternatyviai siūlytina apsvarstyti poreikį nustatyti labdaros ir paramos fondams pareigą teikti platesnius duomenis Juridinių asmenų registru tokia pat tvarka kaip tai daryti yra įpareigotos VŠĮ (per 5 dienas nuo pasikeitimų dienos).

Tuo tarpu asociacijų galimybę teikti informaciją apie narius - fizinius asmenis - Juridinių asmenų registru, riboja asociacijų laisvės bei fizinių asmenų duomenų apsaugos principai. Tačiau, siekiant įvertinti ar asociacija atitinka NVO taikytinus kriterijus, pakanka įvertinti informaciją apie asociacijų narius – juridinius asmenis. Todėl siūlytina papildyti Asociacijų įstatymo 10 straipsnio 2 dalies 2 punktą, numatant, kad asociacijos veiklos ataskaitoje turi būti nurodoma platesnė informacija apie narius juridinius asmenis, t.y. juridinių asmenų narių skaičius asociacijoje bei tokių narių teisinė forma ir kiti reikalingi duomenys apie juos (pvz. jeigu narys juridinis asmuo veikia pagal viešosios įstaigos teisinę formą, informaciją patvirtinančią, kad šį VŠĮ nėra valdoma valstybės/savivaldybės).

⁶ Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymo Nr. I-1428 papildymo 8-1 straipsniu ir 9 straipsnio pakeitimo įstatymas <https://www.e-tar.lt/portal/legalAct.html?documentId=1d01407021b411e6ad34b874fec21bdb>.

⁷ Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos fondų įstatymas <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.D2D24C160EB1/NCAyhbjzSq>.

LIETUVOS RESPUBLIKOS
NEVYRIAUSYBINIŲ ORGANIZACIJŲ PLĖTROS ĮSTATYMO NR. XII-717 2
STRAIPSNIO PAKEITIMO IR PAPILDYMO

ĮSTATYMAS

2017 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 2 straipsnio 1 dalies pakeitimas

Pakeisti 2 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. **Nevyriausybinių organizacija** – nuo valstybės ar savivaldybių institucijų ir įstaigų nepriklausomas savanoriškumo pagrindais veikiantis viešasis juridinis asmuo, kurio tikslas nėra politinės valdžios siekimas arba vien tik religijos tikslų įgyvendinimas. Prie nevyriausybinių organizacijų nepriskiriamos:

- 1) politinės partijos;
- 2) profesinės sąjungos bei darbdavių organizacijos ir jų susivienijimai;
- 3) organizacijos, kuriose narystė yra privaloma tam tikros profesijos atstovams;
- 4) religinės bendruomenės, bendrijos ir centrai;

5) juridiniai asmenys, kurių daugiau kaip 1/3 dalyvių yra ne fiziniai asmenys ir (ar) kiti juridiniai asmenys, nesantys nevyriausybiniomis organizacijomis ar religinėmis bendruomenėmis, bendrijomis ir centrais;

6) sodininkų bendrijos, daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų bendrijos ir kitokie bendro nekilnojamojo turto valdymo tikslais įsteigti juridiniai asmenys;

- 7) šeimos.

2 straipsnis. 2 straipsnio 3 dalies papildymas

Papildyti 2 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

2. Viešosios naudos nevyriausybinė organizacija – nevyriausybinė organizacija, kurios veikla teikia naudą ne tik jos dalyviams, bet ir visuomenei. Viešosios naudos nevyriausybės organizacijos statusą suteikia ir jį panaikina Vyriausybės įgaliota valstybinė institucija.“

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

LIETUVOS RESPUBLIKOS
NEVYRIAUSYBINIŲ ORGANIZACIJŲ PLĖTROS ĮSTATYMO NR. XII-717 2
STRAIPSNIO PAKEITIMO IR PAPILDYMO

ĮSTATYMAS

2017 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 2 straipsnio 1 dalies pakeitimas

Pakeisti 2 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. **Nevyriausybinių organizacija** – nuo valstybės ar savivaldybių institucijų ir įstaigų nepriklausomas savanoriškumo pagrindais veikiantis viešasis juridinis asmuo, kurio tikslas nėra politinės valdžios siekimas arba vien tik religijos tikslų įgyvendinimas. ~~Valstybė ar savivaldybė, juridinis asmuo, kurio visuotiniame dalyvių susirinkime valstybė ar savivaldybė turi daugiau kaip 1/3 balsų, negali turėti daugiau kaip 1/3 balsų nevyriausybinių organizacijos visuotiniame dalyvių susirinkime. Prie nevyriausybinių organizacijų nepriskiriamos:~~

- 1) politinės partijos;
- 2) profesinės sąjungos bei darbdavių organizacijos ir jų susivienijimai;
- 3) ~~įstatymų nustatyta tvarka steigiamos~~ organizacijos, kuriose narystė yra privaloma tam tikros profesijos atstovams;
- 4) **religinės bendruomenės, bendrijos ir centrai;**
- 5) ~~sodininkų bendrijos, daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų bendrijos ir kitokie bendro nekilnojamojo turto valdymo tikslais įsteigtos bendrijos;~~

5) juridiniai asmenys, kurių daugiau kaip 1/3 dalyvių yra ne fiziniai asmenys ir (ar) kiti juridiniai asmenys, nesantys nevyriausybinėmis organizacijomis ar religinėmis bendruomenėmis, bendrijomis ir centrais;

~~6) šeimynos;~~

6) sodininkų bendrijos, daugiabučių gyvenamųjų namų ir kitos paskirties pastatų savininkų bendrijos ir kitokie bendro nekilnojamojo turto valdymo tikslais įsteigti juridiniai asmenys;

7) šeimynos.

2 straipsnis. 2 straipsnio 3 dalies papildymas

Papildyti 2 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

2. Viešosios naudos nevyriausybinė organizacija – nevyriausybinė organizacija, kurios veikla teikia naudą ne tik jos dalyviams, bet ir visuomenei. **Viešosios naudos nevyriausybinės organizacijos statusą suteikia ir jį panaikina Vyriausybės įgaliota valstybinė institucija.**“

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Projektas

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
ASOCIACIJŲ ĮSTATYMO NR. IX-1969 10 STRAIPSNIO PAPILDYMO
ĮSTATYMAS**

2017 m. d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 10 straipsnio papildymas

Papildyti 10 straipsnio 2 dalį ir jį išdėstyti taip:

„2. Asociacijos veiklos ataskaitoje turi būti nurodyta:

- 1) informacija apie asociacijos veiklą įgyvendinant jos įstatuose nustatytus veiklos tikslus;
- 2) asociacijos narių skaičius finansinių metų pabaigoje. Nurodoma išsami informacija apie asociacijos narių juridinių asmenų skaičių, o taip pat nario juridinio asmens pavadinimas, teisinė forma, kodas;
- 3) samdomų asociacijos darbuotojų skaičius finansinių metų pabaigoje;
- 4) informacija apie gautą paramą (pateikiant informaciją apie paramos teikėjus juridinius asmenis, turi būti atskirai nurodytas kiekvienas paramą suteikęs juridinis asmuo, jo suteiktos paramos dalykas ir jo vertė) ir jos panaudojimą.“

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ASOCIACIJŲ ĮSTATYMO NR. IX-1969 10 STRAIPSNIO PAPILDYMO
ĮSTATYMAS

2017 m. d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 10 straipsnio papildymas

Papildyti 10 straipsnio 2 dalį ir jį išdėstyti taip:

„2. Asociacijos veiklos ataskaitoje turi būti nurodyta:

- 1) informacija apie asociacijos veiklą įgyvendinant jos įstatuose nustatytus veiklos tikslus;
- 2) asociacijos narių skaičius finansinių metų pabaigoje. **Nurodoma išsami informacija apie asociacijos narių juridinių asmenų skaičių, o taip pat nario juridinio asmens pavadinimas, teisinė forma, kodas;**
- 3) samdomų asociacijos darbuotojų skaičius finansinių metų pabaigoje;
- 4) informacija apie gautą paramą (pateikiant informaciją apie paramos teikėjus juridinius asmenis, turi būti atskirai nurodytas kiekvienas paramą suteikęs juridinis asmuo, jo suteiktos paramos dalykas ir jo vertė) ir jos panaudojimą.“

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
LABDAROS IR PARAMOS FONDŲ ĮSTATYMO NR. I-1232 12 STRAIPSNIO
PAPILDYMO**

ĮSTATYMAS

2017 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 12 straipsnio papildymas

Papildyti 12 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Fondo metiniame pranešime turi būti nurodyta:

- 1) informacija apie fondo veiklą įgyvendinant jo įstatuose nustatytus veiklos tikslus;
- 2) fondo dalininkų skaičius finansinių metų pabaigoje, nurodant kiekvieno dalininko duomenis (fizinio asmens vardas, pavardė, asmens kodas, gyvenamoji vieta arba adresas korespondencijai; juridinio asmens pavadinimas, teisinė forma, kodas) ir jų dalį visuotiniame dalininkų susirinkime.
- 3) samdomų fondo darbuotojų skaičius finansinių metų pabaigoje;
- 4) informacija apie patirtas fondo administravimo išlaidas (informacija apie visų fondo valdymo organų narių, dalininkų, darbuotojų atlyginimą ir kitas su darbo teisiniais santykiais susijusias išmokas, taip pat bet kokias kitas iš fondo gautas pajamas);
- 5) informacija apie gautą paramą (pateikiant informaciją apie paramos teikėjus juridinius asmenis, turi būti atskirai nurodytas kiekvienas paramą suteikęs juridinis asmuo, jo suteiktos paramos dalykas ir jo vertė) ir jos panaudojimą, apie paties fondo suteiktą labdarą ir (ar) paramą.“

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
LABDAROS IR PARAMOS FONDŲ ĮSTATYMO NR. I-1232 12 STRAIPSNIO
PAPILDYMO**

ĮSTATYMAS

2017 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 12 straipsnio papildymas

Papildyti 12 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Fondo metiniame pranešime turi būti nurodyta:

- 1) informacija apie fondo veiklą įgyvendinant jo įstatuose nustatytus veiklos tikslus;
- 2) fondo dalininkų skaičius finansinių metų pabaigoje, **nurodant kiekvieno dalininko duomenis (fizinio asmens vardas, pavardė, asmens kodas, gyvenamoji vieta arba adresas korespondencijai; juridinio asmens pavadinimas, teisinė forma, kodas) ir jų dalį visuotiniame dalininkų susirinkime.**
- 3) samdomų fondo darbuotojų skaičius finansinių metų pabaigoje;
- 4) informacija apie patirtas fondo administravimo išlaidas (informacija apie visų fondo valdymo organų narių, dalininkų, darbuotojų atlyginimą ir kitas su darbo teisiniais santykiais susijusias išmokas, taip pat bet kokias kitas iš fondo gautas pajamas);
- 5) informacija apie gautą paramą (pateikiant informaciją apie paramos teikėjus juridinius asmenis, turi būti atskirai nurodytas kiekvienas paramą suteikęs juridinis asmuo, jo suteiktos paramos dalykas ir jo vertė) ir jos panaudojimą, apie paties fondo suteiktą labdarą ir (ar) paramą.“

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas